

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In străinătate 300 Lei

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică

Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

Primredactor IULIU MAIOR

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei, a doua și a treia oră 4 Lei.

Puterea neamului

Poporul adunat la serbările „Astrei“ a dat strălucită dovadă de însușirile minunate ale nației române

Răsună încă în urechile noastre, ale aceluia cari trăim la Blaj, cântecul celor trei zile de sărbătoare ale „Astrei“ bătrâne, de cari iată ne desparte mai bine de o săptămână. Incercăm să deslușim acum, — după liniștea patriarhală a Blajului s'a întins iarăși ca un văl, dupăce și șgomotul școlarilor din stradă a încetat — feluritele părți cari împreună au format acel armonios cântec. Ne dăm seama că sunt multe, material potrivit pentru un cercetător istoric, pentru o lucrare care să întreaacă în mărime, cu mult, proporțiile unui articol de gazetă.

Ne gândim astfel la ședința festivă, unde au luat loc, împreună, în jurul Maiestății Sale, vlădicii celor două biserici naționale, membri ai guvernului și reprezentanți ai celor mai de seamă instituții de lumină românești. Un ochiu cercetător, obișnuit să vadă departe, ce cuvinte minunate ar putea spune privind, prin prisma acestui buchet național, viitorul neamului. Și ce pagini frumoase s'ar putea scrie despre dragostea poporului pentru Rege, a aceluiași popor care așteaptă cu nerăbdare clipa să vadă pe Împăratul, și pleacă fericit acasă dupăce șofeurul l-a lăsat să atingă cu mâna sa automobilul regal. Și dragostea aceluiași popor pentru vlădici, pe cari îi urmărește pas cu pas, cu adâncă evlavie sărutând parcă urma pașilor Lor, ce dovadă de drumuri neîntortochiate în viitorul de mâne al țării.

Dar ni-se pare că pe bună dreptate putem stăruia aici asupra părții pe care poporul a dat-o serbărilor jubilar ale „Astrei“ dela Blaj din zilele de 19—21 Sept. Mulțimile cari au venit înflăcărâte din toate părțile Ardealului, ca să fie mărturie vie de vigoarea străbună, de puterile ce slălășluiesc în piepturile nației. Și-au petrecut nopțile la Blaj pe iarbă verde, pe Câmpia Libertății, în jurul Pietrei istorice. Minunat simbol al nației care s'a strâns ca o santinelă pe Câmpie: Păzeau parcă tot ceea ce au câștigat cei dela '48, prin jertfe, prin truda și prin răbdarea lor.

Toată această mulțime am văzut-o defilând prin fața conducătorilor. Aveai impresia, privindu-o, de o siguranță neșovăelnică, de puteri ce nu pot fi înfrânte, cari vor fi la nevoie stâlp al Patriei.

Călușeri jucând la serbările „Astrei“

Am văzut apoi, după defilare, producțiile șoimilor, acești fii dragi ai „Astrei“, cari cultivă cu o agerime și cu o dragoste parcă de nedescris, comoara însușirilor sufletești ale neamului. Au umplut terenul stadionului, îmbrăcați în costume frumoase, băeți și fete, tineri și bărbați în vârstă. Am văzut pe fața Regelui semnele încrederii depline, și semnele bucuriei ce răscolește sufletul. I-a primit cu drag, cu mâna întinsă în formă de salut.

Jocurile și cântecele șoimilor a mișcat zecile de mii de oameni cari au participat la serbări. Acel „ura“ puternic cântat de 1500 de șoimi, sub conducerea inimosului lor conducător preotul Răcășanu, era ca un imn de slavă ce venea parcă depe alte țărâmurii. Iar prin jocurile lor au fost o dovadă vie de puterile ce slălășluiesc năvalnic în piepturile Românilor.

Tot astfel și la „Palatul Cultural“, unde a treia zi a serbărilor șoimii au avut un punct al lor, o frumoasă producție. S'a strâns lumea ca să admire frumșetea jocurilor și a cântecelor ro-

mânești, cari au găsit în șoimii „Astrei“ crainici atât de iscusiți.

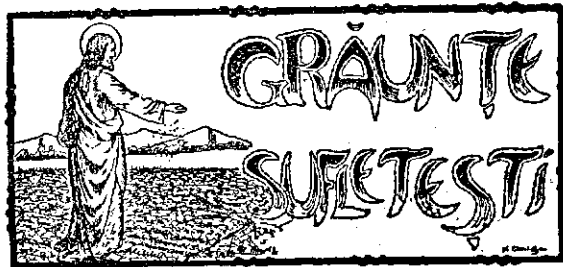
Portul românesc apoi, e cu atâta grijă și cu atâta mândrie purtat de acești răscolitori ai mândriei naționale, cu câtă grije coase maicele firul de ață în mânecile cămeșii. A fost o frumoasă pildă, și în privința aceasta, portul șoimilor, și a fost minunat de potrivit că pilda aceasta a avut loc tocmai la serbările „Astrei“, tocmai la Blaj unde s'a adunat parcă neamul întreg. A fost potrivit pentruca toți să vadă portul și jocul românesc, toți să audă cântecele frumoase și să vadă ce poate un popor înzestrat de Dumnezeu atunci când conducători cu tragere de inimă, ca ai „Astrei“, îi stau în frunte.

La serbările „Astrei“ dela Blaj s'a dovedit încă odată puterile neamului nostru și comoara de însușiri frumoase ce-i împodobesc sufletul. „Astra“ poate fi mândră și numai de atâta că la chemările ei, ca la o chemare venită de sus, aleargă mulțimile ca vrăjite. Știm, că a dat dovezi destule „Astra“ că ea conduce nația pe drumurile celui mai curat românism. De aceea, acum la sfârșit de serbări, încreștăm ca o mare bucurie faptul că avem un popor bun, blând, dar puternic, ascultător de mai marii săi, cari, așa cum îi conduce „Astra“, le arată drumurile cari duc la mărirea nației. De aceea, să crească, să'nflorească „Astra“, pentru poporul în a cărui slujbă s'a pus.

S. Ortan

Consacrarea noului Episcop al Lugojului. La încheierea foil aflăm că Sf. Mitropolie a Blajului a invitat pe Înaltii Arhierei Uniți la consacrarea P. Sf. Dr. IOAN BĂLAN, noul episcop al Lugojului, pentru ziua de duminică, 18 Octomvrie. Consacrarea se va face în biserica catedrală din Blaj.

Drum de apostolle. Aflăm că P. Sfinția Sa Dr. Alexandru Rusu, Episcop de Baia Mare—Maramureș, va vizita în ziua de 3 Oct. parohia Cidreag și Porumbești din plasa Ugocea. În ziua de 4 Oct., după binecuvântarea bisericii din Tarna Mare, își va urma drumul de apostolle în comunele Băcicău, Valea Seacă, Comlăușa, Boteni, Turu Lung și colonia Drăgușeni.

Sf. evanghelist Matei e pentru divorț?

Reformații și ortodocșii spun că avem voie a divorța dacă ne înșală soția. Aceasta o susțin în baza cuvintelor sf. evanghelist Matei care la cap 5, stih 31 și 32 zice: „S'a sis că oricine își va lăsa muierea sa, să-i dea ei carte de sloboșire. Iară eu (Isus Hristos) sic vouă că tot celce-și va lăsa muierea sa — afară de cuvântul de curvie — o face pe ea să preacurvească, și celce va lua pe cea lăsată, preacurvește“. In-suși sf. evanghelist Matei ne dă așadară voie să divorțăm de soțiile noastre dacă le prindem curvind cu altul, spun reformații și pe urma lor ortodocșii noștri.

S'ar părea într'adevăr că ar avea dreptate. Dacă însă privim mai de aproape lucrurile, se vede numai decât că n'au dreptate, ci că rătăcesc amar. Și iată de ce: Domnul nostru Isus Hristos arată la sf. evanghelist Matei 5, 31—32, că învățătura lui este mai înaltă și mai desăvârșită decât cea din legea lui Moisi. S'a zis, celor din legea veche — zice Domnul nostru Isus Hristos — că oricine își va lăsa muierea sa, afară de cuvânt de curvie, o face pe ea să preacurvească, și celce va lua pe cea lăsată, preacurvește. Deci dacă Mântuitorul a voit să arete că învățăturile sale sunt mai desăvârșite decât ale lui Moisi, prin urmare în Legea Nouă nu se îngăduie desfacerea căsătoriei, pe cum se îngăduia în Legea Veche. În Legea Veche se îngăduia divorțul în cazul că mu-

ierea preacurvea cu altul, în Legea Nouă însă, în astfel de cazuri, nu se îngăduie decât despărțirea de pat și de masă.

Tot în forma aceasta trebuie înțelese și cuvintele dela Matei 19, 9: „Iară eu zic vouă că oricine-și va lăsa muierea sa, fără numai pentru curvie, și va lua alta, preacurvește; și celce iea pe cea lăsată preacurvește“, pentru că dacă le-am înțelege ca ortodocșii și ca reformații, sf. evanghelist Matei ar contrazice sfinților evangheliști Marcu și Luca, precum și sfântului apostol Pavel.

Că aceste cuvinte trebuie înțelese așa că în caz de precurvie a muierei, bărbatul se poate despărți numai de pat și de masă, ne mai putându-se căsători cu alta și nici ea cu altul, se dovedește din felul cum au înțeles aceste cuvinte creștinii veacurilor prime.

Fapt este însă că nicăiri nu aflăm, în veacurile prime ale creștinismului, vreo urmă că în vremea aceea s'ar fi îngăduit divorțul pentru precurvia femeii. Dimpotrivă canonul 48 apostolic spune hotărât: „Dacă vreun mirean, pe a sa muiere lăpădându-o, pe alta va lua, sau pe cea de altul lăpădată, să se afurisească“. Așadară sfinții apostoli n'au îngăduit divorțul sub nici o formă.

Conciliul (săborul) din Illiberum (Spania), ținut la anul 313 după Hristos, poruncește, la canonul (articolul de lege, paragraful) 9: „Muierea credincioasă, care a părăsit pe bărbatul preacurvar, și se mărită după un al doilea bărbat credincios, să se oprească să nu se mărite; iar dacă s'a măritat, să nu se împărtășească cu sfânta cuminecătură, mai înainte de ce ar muri bărbatul pe care l-a părăsit, de nu ar constrânge cumva boala ca să i-se dea“. Unde trebuie o dovadă mai limpede decât aceasta că biserica din veacurile prime n'a dat voie să divorțeze soții de căsătorie nici în cazul că a preacurvit unul sau altul dintre ei?

Conciliul din Cartagena (Africa de Nord) ținut la anul 407 poruncește în canonul 113: „A plăcut ca, după evanghelică și apostolească știință, nici cel de muiere lăsat, nici cea de bărbat părăsită, cu altul să se împărecheze, ci, ori așa să rămână, ori între sine să se împace. Care lucru de-l vor defăima, către pocăință se vor sili. Intru care lucru este datorie a se cere de a se pune lege împărătească. Prin urmare creștinii din Africa de Nord dela începutul veacului al cincilea — și erau mulți creștini acolo — n'aveau voie să divorțeze nici în caz de preacurvie a vreunui dintre soți. Mai mult, sinodul, adică adunarea episcopilor, poruncește că dacă vreunul dintre soți ar defăima canonul acesta, să fie silit a se pocăi. Și, pentru ca nu cumva să-i treacă prin minte căruiva să nu țină canonul acesta, sinodul roagă pe împăratul să întărească și el, prin lege civilă, canonul acesta.

Conciliul din Frioli (Italia) ținut la anul 791, spune în canonul 10, că: „Celce își lasă muierele sale din cauza preacurviei și își ieau altele, după hotărârea Domnului, sunt preacurvari. Pentru că deși se citește în evanghelie că Domnul a zis că bărbatul să-și lase muierea numai din cauza preacurviei, totuși nu se citește că ar fi îngăduit să iea alta trăind aceea; din contră, nu e îndoială că a oprit-o cu totul, pentru că zice: „Tot celce-și lasă muierea, afară de cazul preacurviei, și iea alta, preacurvește, și celce iea pe cea lăsată preacurvește“.

Așadară atât sfinții apostoli cât și episcopii din Spania, Africa de Nord și Italia au înțeles cuvintele dela Matei ca și noi, nedând voie credincioșilor ca să divorțeze în caz de preacurvie a vreunui dintre soți, ci îngăduind cel mult despărțirea de pat și de masă. Prin urmare ortodocșii noștri greșesc când îngăduie divorțul în caz de preacurvie a vreunui dintre soții de căsătorie.

Părintele Iuliu

Foia „UNIRII POPORULUI“

Sfântul Apostol Petru la Roma sau minunata biruință a Bisericii creștine

Sfântul Petru, cu bățul său de călător, ajunge la Roma unde l-a trimis Isus Hristos. Unul dintre acei mulți trădători de cari vorbește Horatius, rugându-l Petru să-i spună drumul, se folosește de acest prilej spre a vorbi cu el.

— Străine, ce vrei să faci la Roma?

— Să adus vestea Dumnezeului celui adevărat.

— Înțeleg, tu vrei să-ți primim pe Dumnezeul țării tale; dar noi și până acum avem vreo mie de zei; nu va fi ispravă mare să mai vină unul; însă numai banii și politica pot face să primim zei străini și tu nu sâmeni nici a milionar nici a ambasador.

— Vreau să fac să i-se închine oamenii numai Dumnezeului meu, care este Dumnezeul cel adevărat.

— Să i-se închine numai lui? Atunci e eu atât mai eu neputință, chiar de-ar fi zeul tău fratele cel mare al lui Iupiter.

— Iupiter și zeii voștri's basme. Dumnezeul meu e Isus, fiul Tatălui ceresc. El a făcut cerul și pământul.

— Isus? Nu cunosc acest nume. Poate-i

vre-un erou dela Troia, vestita cetate cântată de Homer și de marele nostru Virgil.

— Dumnezeul meu, Isus, nu e dela Troia, pentru că eu sunt din Iudeea. Acolo a trăit și a murit Dumnezeul meu.

— Iudeea! Nu vreau să te supăr, dar este cea mai de pe urmă țară. Eu vorbesc cu tine cum ar vorbi oricare Roman. Așadar nația ta ascultă de legile acestui zeu?

E vrut rege de mai de mult?

— Ba dimpotrivă, Dumnezeul meu a fost ucis nu demult și a murit răstignit între doi tâlhari. L-au răstignit preoții și mai marii iudeilor. El a fost numai dușger.

— Și de asta vrei să zici tu că a fost un zeu? Ești smintit... sau poate, cu toate că după înfățișarea ta nu s'ar părea, se vede că tu ai bani destui, ca să-i cumperi partizani.

— Ba dimpotrivă eu n'am nimic și învățătorul me-a spus să cucerim lumea prin sărăcie.

— Atunci tu îți pui nădejdea în ajutorul boierilor și al împăraților. Te înșeli.

— Nu mă înșel deloc, pentru că nu mă bizuiesc pe ei. Ba chiar știu că boierii împărăției și împărații ne vor prigoni și ne vor omorî.

— Bine, dar atunci în ce nădăjduiești? Crezi poate că dacă te vor omorî, se vor răsufla toți robii ca să te răsbune și apoi ei vor primi învățăturile tale. Greșești, pentru că Spartacus a fost mai tare decât tine și tot a fost învins și omorât iar răscăla lui a fost nimicită.

— Eu n'am de gând să răscol robii, nici să strig după răsbunători. Cu totul dimpotrivă. Vom suferi fără să ne tânguim, căci așa a făcut și Dumnezeul nostru. Pe robi îi vom lăsa să se supună stăpânilor lor.

— Nu te mai pricep, sărmane prost. Cu astfel de învățături n'o să affli nici chiar un himal care să te urmeze.

— S'o știi dela mine, că vreau afla chiar și senatori, și mai la urmă chiar și împărații se vor închina Dumnezeului meu Isus. Iar crucea care acum e atât de hulită, se va înălța pe palatele împărătești.

— Rămas bun străine! Îți doresc noroc. Dar înainte de-a începe propovăduirea, te sfătuiesc să mergi la farmacistul cu casa din fața noastră. Să ceri zecă boabe de leacuri pentru nebunii și să le înghiți pe nemănsate.

Dacă acest Roman ar fi ieșit din groapă după patru veacuri, ar fi întrebat el pe vreun trecător:

— Prietene, eu nu mai cunosc Roma, spune-mi, unde-i templul lui Iupiter cel puternic.

— Iupiter? Nu-l cunosc.

— Dar atunci ale cui sunt toate monumentele acestor învățături religioase?

— Sunt ale sfinților apostoli, cari au dat aici învățătura lui Isus cel răstignit.

— A lui Isus cel răstignit, din Iudeea? De care îmi vorbeai mai demult un călător sărac?

Dela serbările „Astrei“

— Cuvântările M. Sale Regelui și ale Înălților Arhieriei —

Din lipsă de loc n'am putut publica în numărul trecut al gazetei cuvântările ținute din prilejul serbărilor jubilarie ale „Astrei“. Redăm aici, în ordinea în care s'au ținut, frumoasele cuvântări, pline de vrednicite laude la adresa bătrânei „Asociațiuni“, pe cari le-au ținut *Majestatea Sa și Înălții Arhieriei al celor două biserici naționale*. Primul cuvânt, după d. președinte *Imilu Moldovan*, l-a avut

I. P. Sf. Sa Nicolae al Sibiului,

spunând următoarele cuvinte, îndelung aplaudate:

SIRE,

MĂRIA TA,

Sfânta muncă închinată cu iubire binei obștească nu așteaptă altă răsplată decât bucuria de a fi fost săvârșită cu folos — dar vin zile de reculegere când simțământul recunoștinței celorce au cules roadele se întoarce către harnicii lucrători cari au aruncat întru nădejde sămânța în ogorul culturii naționale.

O asemenea zi este praznicul de astăzi al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, care în anul acesta a împlinit venerabila vârstă de trei sferturi de veac.

Izvorâtă din mintea creatoare a neuitatului nostru arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, care a fost și cel dintâi președinte îndrumător al ei, și având și sprijinul înaltului ierarh al bisericii surori din Blaj, ea a pornit înainte de aceasta cu 75 de ani la drum, însoțită de binecuvântările celor doi părinți și păstori duhovnicești al poporului nostru.

Reușind să strângă într-o devotată oaste pe cărturarii noștri, ale căror șiruri se îndesau mereu pe lângă tot greul acupririi, i-a trimis pe frontul luminării și povățuirii satelor și orașelor din întreg cuprinsul Ardealului

nostru robii de odinioară. Prin Apostolatul pe care l-a săvârșit cu ajutorul credincioșilor săi misionari, ea a încălzit și a solidarizat inimile Românilor obișnuiți de dincoace de Carpați, făcându-le să bată în același ritm violon și pentru izbânda aceluiși ideal al unității noastre naționale.

Această strălucită lucrare s'a bucurat în toată vremea de concursul slujitorilor altarului și obștea românească se obișnuise să vadă încă de mai înainte pe cei doi păstori al ei, dela Sibiu și dela Blaj, umăr la umăr în fruntea marilor întâpturi naționale. Căci în 1848 mitropolitul Andrei Șaguna a venit la memorabila adunare națională de pe Câmpia Libertății, iar la 1911, cu ocaziunea aniversării semicentenarului „Astrei“ tot octogenarul mitropolit Ioan Meștanu a venit la Blaj — desigur ambii cu conștiința superioară că erau chemați să reprezinte oriunde, și astfel și aici, cu colaborarea fraților lor de același sânge și de același limbă, aspirațiunile integrale ale națiunii române. Urmând acestei tradiții înțelepte a înaintașilor, am venit și eu, împreună cu PP. SS. frații episcopi al mitropoliei noastre, la praznicul de astăzi, primind cu dragă inimă invitația ce ne-a făcut-o dl. președinte al „Astrei“, pentruca să vadă și de astădată toți fiii poporului nostru, că noi, părinții sufletesci ai lor, pe lângă deosebirile de câteva puncte, cari nu ele ne vor despărți vre-odată, suntem una și cu sufletele înfrățite la marea operă de ridicare culturală și de înnoire a forțelor morale ale națiunii. Zilele tulburi, ce le străbatem, ne obligă sever la această frățească solidaritate pentru a opune primejdiilor ce ne amenință din afară și carentelor subversive ce ne pândesc din toate părțile desăvârșita unitate și putere de rezistență a sufletului neamului, ancorat în credința în Dumnezeu și în concepția

sa creștină despre lume și viață. Nu putem avea o dorință mai vie a inimilor noastre decât aceea de a ajuta să se răsfrângă în largi unde pe întinsul pământului românesc lumina culturii naționale, care, dacă a rămas una și nedespărțită, ca și sufletul neamului, atunci când pe culmile Carpaților era o graniță, cu atât mai vădit astăzi când vitejia soldatului român a șters nedreapta graniță și ne-a strâns pe toți sub scutul aceleiași patrii, ea trebuie să fie fermentul de încheiere a conștiinței naționale totalitare, atât de sigură de sine și de destinația sa în lume, încât să fie gata la orice sacrificiu pentru păstrarea și apărarea patrimoniului național.

Nu știu — slăgare Dumnezeu știe — dacă nu cumva ne găsim în preajma jertei supreme; atâta însă știu cu siguranță, că vom birui orice primejdie ce ar veni asupra noastră, dacă toți fiii neamului, în orice clipă, vor fi gata de să răspundă cu viața pentru fiecare palmă de pământul scump al patriei.

În numele Bisericii ortodoxe, care și-a împlinit în toată vremea viața ei cu viața neamului, odată cu urările pentru o rodnică activitate în viitor, fac făgăduința de a-i da scumpul nostru „Astra“ tot sprijinul și de aici înainte.

Pe Majestatea Voastră, iubitul și înțeleptul nostru Suveran, care ne-a cinstit praznicul sufletului nostru prin înalta Sa prezență, o rugăm să creadă în asigurarea ce i-o facem, că suntem gata să răspundem cu devotamentul, dela vlădică până la opincă, la chemarea ce ni-o veți face. — Să trăiți Sire!

A vorbit apoi lin și curgător, turnând liniște în sufletele cari îl ascultau cu dorința să-i soarbă fiecare cuvânt,

I. P. Sf. Sa Alexandru, de Alba Iulia și Făgăraș

spunând următoarele:

„Fericit este Statul și poporul în sânul cărora inițiativa, fie particulară fie colectivă, are teren bogat de afirmare.

Doi oameni

S'a născut și el, ca tot omul, cu un dar dat de Dumnezeu: îi plăcea munca. În muncă își găsea toată fericirea, în ea își afla plăcerea, uitarea. Căci ea orice om din lumea asta ciudată și de multeori neînțeleasă, avea și Onu Rândașului năcazuri, dureri și încă multe. Odată i-a ars șura, altădată i-a picat boul din jug, când era lucrul câmpului mai în toiu; i-s'a îmbolnăvit într-o iarnă soția, că era pe aci să-și dea ortul popii; unul dintre copii a crescut numai cu leacuri, și alte multe năcazuri mai mărunte îi deschideau aproape în fiecare zi ușa omului. Și Onu Rândașului le înghițea pe toate fără să se plângă, fără văicăreli, fără lejurături și serășniri din dinți. Când vedea că năczul, durerea prea îi apasă pe inimă și prea-i copleșește, în loc să-și caute ușurarea, uitarea în fumul crămei ca alții, el punea mâna pe ceva lucru și uita năczul ca și când n'ar fi, n'ar fi fost. Așa'l puteai vedea pe Onu Rândașului mergând cu sapa în mână spre dricul de hotar, unde-și avea moșioara, când alții așteptau pe la porți, să se usuce țarina după câte-o ploaie.

— Unde, așa de vreme? Înăci nu s'a avântat țărâna... îl opreau oamenii'n drum.

— S'o fi astupat vre-o brazdă, ori o fi tălălit apa păpușoiu... La mine-i mai aplecat pământul... le răspundea Onu din mers.

Și pe când cei mulți se chinau spre înalțul cerului, să caute un ochiu de senin, Onu Rândașului găsea de lucru pe fața lui

de pământ, să-l prindea noaptea în câmp. Desțupa o brazdă, îndrepta în altă parte un părcuț, muta o piatră, seca o baltă.

— „Pentru atâta treabă putea-i să nu-ți mai bați picioarele până aici“, îi mai zicea unul-altul.

— „Adevărat, că prea mult nu se va cunoaște din ce-am lucrat astăzi, dar să vezi, a trecut vremea așa de iute și m'am simțit atât de bine, că de-a mai mare dragu' să muncești. Și am mai uitat de lumea asta și de-ale ei nevoi... Așa răspundea Onu Rândașului celor cari îi mai făceau câte-o întrebare de astea.

Și pe fața lui se așternea o mulțămire ca după o mare ispravă făcută cu bine.

Tot așa făcea Onu și acasă când începea nevasta să prea cânte cocorșete. O lăsa să se certe cu pereții, iar el ieșea în curte, în grădină, la șură, la grajd, la coteț. Unde i-se opreau ochii, acolo da de lucru. Găsea lipsă un cuiu la greblă, îl punea la loc. Cosea lanul, unde era mai slăbit. Bătea coasa, s'o aibă ascuțită. Întărea propteaua gardului, astupa o răcoitură de găină din stratul cu ceapă, bătea un cuiu în pilaș, o sută de lipsuri la casă de plugar. Și le îndeplinea toate, nu din silă, nu cu grea și chinuitoare tragere de inimă, ci cu o dragoste, care i-se putea citi din față, cu o stăruință și o îndemănare conștiente din suflet.

Așa era Onu Rândașului și cred că tot așa va fi și azi, de cumva mai trăiește, că-i mult de când ne-am despărțit și nu i-am mai auzit de veste.

— Din Iudeea, cum ziei și tu.
— Bine, dar se află oameni cari să se închine la muzicitorul acela Isus?
— Vezi bine că se află. I-se închină toți oamenii și cei săraci și cei bogați.
— Și împărații cum de îngăduese?
— Împărații's creștini. Sunt cinstitori ai lui Isus Hristos. Privește, pe toate casele se află câte o cruce.

— Câte o cruce? Bine asta era semnul deșălmăit al robiei și era păstrat numai pentru cei mai mari făcători de rele.

— De când a murit Isus pe cruce, ea este semnul cinstitii și al libertății. Iar pe stâlpul pe care-l vezi înaintea ochilor tăi se află statuia celui dintâiu trimis al lui Isus. Urmașii acestui trimis, al acestui apostol, conduc neamurile Europei.

— Și cum s'a întâmplat schimbarea aceasta de neerezut?

— Vreme de trei sute de ani împărații au ucis pe creștini, tăindu-le capetele și aruncându-i la lei să-i sfâșie pentru a înveseli pe popor. Dar mai la urmă blândetea creștinilor a învins pe împărați, făcându-i și pe ei creștini.

— Așa s'a întâmplat schimbarea aceasta atât de mare.

Tradusă de **Victor I. Oprișiu**
licențiat în Teologie

Citiți „UNIREA POPORULUI“

Fericit e Statul în sânul căruia o asociație culturală se poate bucura și se poate lua la întrecere cu altele, pentru desăvârșirea morală și culturală a neamului. Acolo unde un stat însă ia posibilitățile acestor afirmări, acolo neamul respectiv nu progresa. În Statul nostru ființează multe societăți, cari se întrec să ridice masele poporului la lumină.

Inimile noastre tresaltă de bucurie când Vă vedem pe M. Voastră, inițiatorul și conducătorul atâtor acțiuni, prezidând această adunare solemnă. Cine ar fi crezut acum 25 de ani, la jubileul de 50 de ani al Astrei, că peste un sfert de veac ne va prezida adunarea festivă a Astrei Regele tuturor Românilor? Eu, care am fost de față la solemnitățile de atunci, și am avut un rol activ, n'am visat, că o să am azi fericirea unică de a saluta pe Majestatea Voastră în sala festivă a acestui palat ridicat tot în numele și pentru scopurile Astrei. Copleșit de emoție sfântă aș putea exclama, Sire, întocmai ca Simion din Biblie: Slobozește Doamne pe robul tău în pace că văzură ochii mei izbânda neamului întruchipată în energia unui tânăr Rege, care ne conduce. Emoția neamului este mai vie și mai adâncă văzând în jurul Astrei cum fac zid puternic cele două biserici surori, cari s'au însoțit în lupta pentru neam și vor fi deapururi alături, când e vorba de apărarea matrimoniuului național.

Să trăiți Majestate, împreună cu Alteța Sa Regală Marele Voevod de Alba Iulia, ca să puteți conduce neamul și „Astra” noastră scumpă la biruință!

Dar mi-am adus aminte de el și l-am adus de pildă altui creștin, pe care-l lavng năcazurile și-l trântese în gânduri negre, că foarte cu greu se mai poate ridica.

E chiar contrariul lui Oau Rândașului. Nu vă mai spun nici numele acestui papă lapte de om, care-și pierde capul și frâna vieții și pentru câte-un fleac, să nu-i zisi pe nume.

Imi spunea cineva, că l-a văzut pierzând două zile în oraș, căutând lucru mai ușor și mai cu preț, pe când la el acasă, i-au umplut sosii ograda și pomii din grădină n'au fost ușurați și luminați de crengile uscate, de când au fost sădiți. După un pui pierdut din curte caută o săptămână, da' nu se gândește să astupe găurile din garduri, să nu mai poată ieși ceilalți. Când i-or fugi din curte și cei câți bietul li are, o să caute cu sau după ei.

Las' că mi-l și ia satul peste picior: „măi, vesine, de ți-o merge tot așa, îți iese păru' prin căciulă”. Da' el, chipu' să-și acopere prostia, se scuza „dacă n'am moroș”!

— Cum, draeu' să n'ai moroș, că atâta mărar și hirean, ca'n grădina ta, nu-i în tot satul?!

— „Da și cucută-i multă”, lungeste lemeșul vorba, scărpinându-se după ureche. Ca și când ar spune: vă ie lesne și ușor vouă, că o pliviți, da eu, ce draeu' să-i fac?

Ian puneți-i în cumpănă pe acești doi oameni și spuneți, care-i pe calea cea bună, în al plugăriei meșteșug?

Petrea Dascălul

Următoarele cuvinte regale, ca o coroană de flori frumoase, a încheiat, în aplauze furtunoase, ședința festivă:

DOMNULE PREȘEDINIE,
DOAMNELOR ȘI DOMNILOR,

După atâtea luminoase cuvântări, care s'au ținut azi, este foarte greu de a găsi ceva de adăugat. Am ascultat programe dintre cele mai frumoase, am ascultat aducerea aminte și cuvinte de laudă acelor, care au condus această „Astra” în decursul anilor. La toate cele rostite aci, nu pot în această zi de sărbătoare decât să adaog și glasul Meu.

Au trecut trei sferturi de veac de când luminoasa minte a neuitatului Mitropolit Andrei Șaguna avu idea hărăzită de Cel de Sus, de a creca pentru dezvoltarea minții poporului român această Asociație. Sunt sigur, că azi, din înaltul cerurilor, dacă privește la drumul parcurs, el nu poate decât să se bucure și să ne binecuvinteze.

Gândul, care a prezidat la creațiunea „Astrei” a fost îndeplinit cu vârf și îndesat. „Astra” până în ziua unirii pe vecie a neamului românesc a știut să fie acel element permanent, împreună cu bisericile noastre, și a întărit sufletul neamului românesc. (Aplauze puternice). Dacă astăzi, în cei 18 ani dela unire, putem constata încheierea unui suflet unic al românilor, acest lucru se datorește în primul rând acestei Asociațiuni culturale, care, cu mai bine de 50 ani înainte, a sters orice granițe între românii de pretulindeni. (Puternice și prelungite ovații).

Prăznuind 75 ani dela creațiunea „Astrei”, Eu în primul rând, și toți acei cari simt românește, trebuie să ne închinăm cu evlavie și recunoștință în fața acelor, cari și-au pus sufletul și toată dragostea pentru conducerea acestei Asociațiuni.

Lor trebuie să le aducem astăzi primul cuvânt de laudă, prima slavă pentru tot ceea ce s'a putut face în acest Ardeal românesc. Am astăzi o mărturisire de făcut care, sunt sigur, că tuturor ardelenilor le va merge la suflet: Ființa Mea culturală, substratul omenesc al sufletului Meu, este un produs al „Astrei”, căci este un produs al dascălilor ardeleni. (Aplauze prelungite). Temelia culturii Mele românești a venit în praful desagilor dascălului Cionca din regiunea Răzinari-Sibiu. Adăpat la marile credințe naționale ale Mitropolitului Șaguna, el a infiltrat în sufletul Soveranului întrunirii de astăzi, idealul că românii sunt un singur neam nedespărțit pe vecie. (Aplauze puternice, urale). Al doilea dascăl, care a venit și Ne-a plămădit acest suflet național, tot de pe plaiurile ardeleni își trage obârșia. Vorbesc despre acela pe care mulți dintre Do. l-ați cunoscut și iubit și care a fost profesorul Munteanu-Murgoci. El este acela care în timpul adolescenței Ne-a făcut legătura cu românii ardeleni, prin el am început să pricepem sufletul ardelean și să-l iubim. (Urale).

Am vorbit în trecut, rămâne acum să vedem care este opera de desăvârșit în zilele de mâine. Un ciclu întreg al activității „Astrei” s'a îndeplinit. Acela de păstrătoare și încălzitoare a sufletului românesc. Acel vis pe care întreaga generație a omenirii l-a simțit bătând și svăcnind cu putere în sufletele noastre, astăzi s'a îndeplinit. Ce rămâne de făcut? S'au arătat aci frumoase și înalte programe. Dar un program nu rămâne decât un petec de hârtie dacă în sufletele acelor, cari trebuie să-l îndeplinească, nu există o desăvârșită credință și o desăvârșită voință de izbândă. (Aplauze). Și spun acest lucru nu ca niște vorbe goale, citite în cărți, ci dintr'o experiență proprie. Sunt aproape 20 de ani de când Eu personal duc lupta pentru întărirea culturală a neamului Meu, și dacă am răbbit și reușit să fac departe de visul Meu, dar totuși ceva, este că am avut credință, voință și, mai presus de toate, stator-

nicie, care să Mă ducă la izbândă. (Ovații). Sunt sigur, că toți membrii despărțimintelor Astrei vor înțelege acest lucru și că în munca lor de toate zilele își vor pune toată râvna, dragostea sufletului și statornicia pentru ridicarea și unificarea culturală și sufletească a neamului românesc.

Iată rolul primordial al „Astrei” de azi înainte. Ea a pregătit unirea; astăzi, cu aceeași tărie și dragoste, va trebui să o consolideze într'o cultură curată și specific românească.

Permiteți-mi să adaog că această aniversare a „Astrei” a fost luminată prin cuvântarea atât de frumoasă a I. P. S. Sa Mitropolitul Balan al Sibiului, a fost înălțată prin acest gând, care nu e numai un gând, ci e o necesitate imperativă a nației românești, ca toți cei ce simt românește și creștinește să-și întindă mâna peste nevoile, peste micile deosebiri ale zilei, și să lucreze la plămădirea acestui popor, care, fie el ortodox, fie el unit, tot popor creștin și tot popor românesc este. (Aplauze furtunoase). Pentru Mine este cea mai sigură cheazășie faptul, că cuvintele acestea, care au eșit din sufletul Înalt Prea Sfinției Sale, au fost rostite tocmai în această zi, în care sărbătorim 75 de ani ai „Astrei” și în care aceste două biserici naționale, timp de mai bine de o jumătate veac, au luptat cot la cot și în același spirit pentru ridicarea poporului românesc.

Declarând deschisă această adunare festivă a „Astrei”, fac cele mai calde urări și mă unesc la glasul bisericii, ca Cel Atotputernic să binecuvinteze lucrările „Astrei”, să dea tărie sufletelor membrilor ei, ca să-și îndeplinească cu trică de Dumnezeu și dragoste nesfârșită pentru neam și Tron, misiunea pe care o are de a lupta pentru înstădirea și ridicarea neamului românesc. (Aplauze puternice). Cel Atotputernic să binecuvinteze încă sufletele conducătorilor bisericilor naționale, ca într'un avânt de patriotism și creștinism să-și îndeplinească mână în mână, înalta lor misiune. — Ajută-le Doamne. (Aplauze puternice și repetate).

A murit un protopop vrednic

† Ioan Coste din Gherla

La ziua de 23 Sept. a trecut la cele vestnice păr. protopop Ioan Coste din Gherla, în vârstă de 61 ani, după ce a servit cu râvnă și dragoste la altarul Domnului 35 de ani. A fost răpus de o boală grea care i-a mcinat puterile, pe încetul, încă de multă vreme.

A fost înmormântat vineri, în 25 Sept. în cimitirul gr. cat. din Gherla. Slujba înmormântării a fost slujită de săbor de 32 preoți în frunte cu însuși P. Sf. Sa Episcopul Iuliu al Clujului.

În cuvântarea dela prohod, Rvs. canonic-propoz t Dr. Oct. Domide a arătat râvna cu care răposatul lucra pentru altarul Domnului. Au mai vorbit dăii: Ioan Mellan, preot în Bonțat în numele preoțimii, primeuratorul Dr. Marțianu în numele suratoratului, Alexandru Pop, t. rev-zor școlar în numele Agriului, și dr. Emil Precup, directorul liceului, unde răposatul, în timpuri critice și în lipsă de profesori, a servit și a propus.

O mulțime de sorozane i-au împodobit sicriul, așa cum mulțimea înșușirilor frumoase li împodobește sufletul. Era îndurător încât nu putea să treacă pe lângă un săras și să nu-i întindă un ban.

Că preot și-a înțeles pe deplin înalta chemare, impliniindu-și cu frică și cu extremă slujba legată de darul său. A fost un bun orator, purtând sufletele, prin graul său, pe cărările cele cari duc la fericire, unde sălășlucește și el, acum și până în veac. — Păi-i partea eu dreptil!

David Doac

Drumul morții

Sunt ținuturi românești în cari locuitorii lucrează la mine de cărbuni, de fier, de aur, de sare. Câtăva vreme minele-s lucrute, se câștigă, cu muncă grea, destul de bine. Dar se întâmplă ca proprietarii, ne mai având câștig, să oprească la unele lucrările. Urmarea e că muncitorii sunt siliți să plece în alte părți, unde află de lucru. Satele cari înainte erau pline de oameni, de viață, de larma muncii, ajung pustii, în câțiva ani. Casele rămân cu obloanele ferestrelor închise, cu porțile zăvorâte. Pentru că de multe ori, pleacă, cu omul, întreaga familie.

Nu e o vedere mai tristă decât un astfel de sat, în mare parte părăsit de locuitorii lui. În câțiva ani se dărăpănează. Casele neîngrijite, se strică. Curțile sunt năpădite de burueni. Prin ștreșini flueră vântul a pustiu. Cucuvaele cântă toată noaptea, ca într'o pustietate.

În satele de plugari, priveliștea aceasta nu se poate vedea din această pricină a mutării. Plugarul e legat de glia lui, și în anii roditori și în cei sterpi.

Dar și aceste sate pot ajunge pustii din alte pricini. Drumul morții își poate face loc și pe aici. Cum din nenorocire, se și întâmplă în unele ținuturi.

Jalea grea a acestui drum, pe care moartea și-l face printre români, ne-a arătat-o de curând un om învățat, care a stat mai multă vreme în câteva sate din Banatul românesc. El ne spune că sunt alți întregi în cari numai câteva case mai deschid ferestrele vesele spre stradă. Cele mai multe au încremenit cu porțile zăvorâte, cu obloanele trase. Nu mai au locuitori, sunt pustii.

Pricina e că stăpânii au murit fără copii, fără moștenitori. Când au îmbătrânit și au ajuns la neputințe, și-au lăsat cu scrisoare legală casa și toată averea câte unui șvab (neamț), cu obligamentul să-i îngrijească la bătrânețe. Șvabul a primit, i-a îngropat, dar, cum el încă are casă, pe-a românului a încuiat-o până-i vor crește copiii mari, să-i însoare, să așeze pe unul acolo.

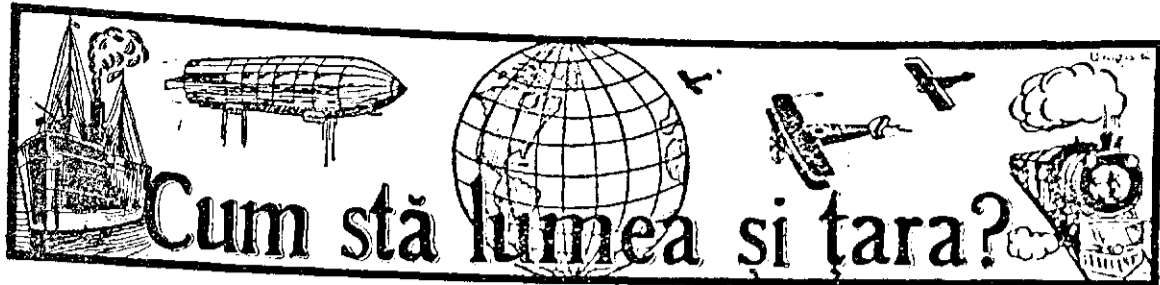
Românii noștri, în unele ținuturi, nu mai vor să aibă copii. Poate au câte unul, și acela murind, avutul părinților rămâne la străini.

În chipul acesta străinii încep să se așeze în vetrele românești. Ținuturi curat românești mai înainte, ajung astfel în mâna altor neamuri.

Acesta e adevăratul drum al morții pentru un popor.

Populația minieră care se mută dintr'un loc într'altul, după cum are de lucru, încă nu e pierdută pentru neam. Se socotește tot în numărul poporului nostru. Dar acolo unde cu bătrânii intră în mormânt o familie întreagă, fiindcă nu sunt urmași, e începutul prăpădului.

Bogăția unui popor nu e numai pământul, ci mai ales numărul mare al copiilor. Cine nu lasă urmași cari să-l moștenească, și o face aceasta de bună voie, ferindu-se anume să nu aibă copii, e un gropar al neamului său. El deschide drumul morții naționale.

D. Titulescu a fost greu bolnav

Primum însă știre că acum îi merge mai bine

Ocupați fiind cu marile serbări cari au fost la Blaj, n'am putut să înștiințăm pe cetitorii noștri despre ce se petrece în lume și țară, căci ultimul număr a fost închinat în întregime serbărilor. Astfel n'am putut da știri nici despre boala dlui Titulescu, fost ministru de externe, care a căzut greu bolnav la St. Moritz, un orașel în Elveția.

D. Titulescu suferea de o boală care a pus în grea încurcătură și pe medicii cari l-au îngrijit, cu toate că au fost cei mai vestiți medici din Franța și Elveția, pe lângă alții mari dela noi din țară. Era un fel de otrăvire care îi omora pe încetul globulele roșii din sânge, slăbindu-l văzând cu ochii. La început se credea că sunt friguri, la câteva zile numai s'a constatat că e otrăvire. Nu s'a putut însă ajunge până acolo ca să se știe precis felul germenului care a produs otrăvirea, când a intrat el și din ce pricină.

Intr'un timp d. Titulescu era așa de greu bolnav încât și medicii și-au pierdut nădejtile de scăpare, toate nădejtile îndreptându-se numai către Dumnezeu, care s'a arătat milostiv.

Odată s'a răspândit șvon că a murit. Era tocmai în zilele acelea în cari au fost serbările dela Blaj, căci atunci era mai bolnav. Unul spunea că știrea a fost auzită la radio București, altul la radio Budapesta. Știrea a căzut așa ca un trăsnet. Mulți se întrebau, dacă Maiestatea Sa va mai veni la serbările din Blaj, iar un tânăr gazetar dela Cluj spunea că nu mai poate să scrie nimic, încât rămâne gazeta fără dare de seamă asupra serbărilor.

S'a milostivit însă Dumnezeu și bolnavului a început a-i merge din ce în ce mai bine. Așa că medicii spun că acum e în afară de orice primejdie. Dsa chiar a vorbit la telefon, mulțumind tuturor acelora cari s'au gândit la dânsul în timpul bolii. Faptul că a vorbit la telefon, după ce odată nici medicilor nu le mai putea răspunde, dovedește că primejdia boalei a trecut.

În Spania naționaliștii înaintează în marș biruitor

Sunt luni de zile de când seucid frații între sine în Spania cu atâta furie ca și în marile răboaie dintre neamuri ce se dușmănesc poate de veacuri.

Sfârșitul se prevede de partea cui va fi. Naționaliștii înaintează încet, dar parcă sigur. Nu se poate prevedea însă când va fi sfârșitul luptei.

Cea mai de seamă faptă depe frontul spaniol din ultimele zile, e ocuparea de către naționaliști a orașului Toledo. În acest oraș se află un palat mare, care era

foarte frumos (acum mare parte e ruină), numit Alcazar, unde de două luni de zile un grup de naționaliști țin piept trupelor guvernamentale. În ziua de 27 Sept., când Toledo a fost ocupat de naționaliști, *cadefii din Alcazar* (așa se numesc naționaliștii cari au ținut piept, două luni, trupelor guvernamentale), au ieșit, au trecut în rândurile naționaliste și au luptat cu rămășițele armatelor guvernului pe cari le-a învins.

Orașul a fost cucerit după lupte crâncene piept la piept. Trei coloane de naționaliști, din trei părți, au atacat orașul și numai astfel au putut intra în el. A început apoi, în centrele mai de seamă, — pe străzi, în cimitir, la arenele pentru lupte cu tauri, și la căzarma unui regiment și a unui spital militar, — lupte de baionetă, piept la piept. Fiecare metru patrat a fost ocupat după lupte grele. Din partea guvernului au rămas pe străzi 900 de morți. Aeroplanele sburau la o înălțime numai de 100 metri, trăgând cu mitralierele. Trupele guvernului, când au văzut că totul e pierdut, au început să fugă spre Madrid.

În palatul Alcazar se aflau cu totul 1200 de persoane. 80 au fost omorâte iar 500 greu rănite. Au fost aruncate în palat, care e împrejmuit ca o fortăreață, 10 mii de obuze. Au explodat trei mine de câte 3 mii kg. explosibil. În timpul atacului s'au născut în Alcazar doi copii.

Unele știri sosite, cari încă n'au crezământ destul, deoarece nu sunt oficiale, anunță că președintele republicii spaniole Azana ar fi demisionat din înaltul post pe care îl ocupă, spunând că e de părerea că trupele naționaliste nu vor mai putea fi oprite în mersul lor victorios. Dacă această știre s'ar adevăra, ar însemna că nu suntem departe de sfârșitul războiului ce omoară între sine pe frații din Spania.

Delegatul Ungariei la Liga Națiunilor vorbește iar de revizuire

În ședința din 28 Sept. a. c. a Ligii Națiunilor d. Tanczos, delegatul Ungariei, a vorbit iarăși despre revizuirea tratatelor de pace, încercând să arate că aceasta se poate face și încă după normele și regulamentul Ligii.

Dsa s'a plâns că cererilor minorităților ungare, trimise Ligii din diferite țări, în număr de 458, au fost respinse, și n'au fost luate în seamă decât 7. D. Tanczos a terminat întrebându-se nedumerit că din ce pricini au fost respinse cererile amintite. Noi credem că din pricinile pe cari le știm cu toții: N'au fost întemeiate.

A scăzut prețul banilor francezi

La începutul săptămânii acesteia, parlamentul francez a votat o lege prin care prețul banilor, adică a francului francez a scăzut, s'a devalorizat. Astfel în România se vindea francul cu 11 Lei. După legea amintită s'a vândut cu 8 Lei 50 b.

După Franța au lucrat la fel, scăzând prețul banilor, Anglia, America, Olanda și Elveția. Se pare că și alte țări au de gând să facă același lucru. Dolarii americani și lirele engleze nu s'au cumpărat de loc la noi în țară vreo 2 zile.

Țara noastră, precum și toate celelalte țări, pierd în urma măsurilor luate, mai ales dacă a avut încheiate contracte, căci va primi bani slabi în loc de bani buni. Se va pierde la vagonul de grâu pentru contractele încheiate, 13 mii Lei iar la porumb 9 mii.

Ce nu face dragostea creștinească?

Membrii Acțiunii Catolice în China botează în fiecare an un mare număr de păgâni, pe patul morții.

În satul Loh-Yeu, avea să moară un biet păgân atârnat de lepră (cea mai grozavă boală, la care putrezește carnea de pe om!), părăsit de familia sa, atât de respingătoare erau bulele lui. Tinerii din Acțiunea Catolică i-au luat în grija lor, s'au aplecat la patul lui, i-au legat rănile pline de dragoste, i-au schimbat cămășile, i-au dat să mănânce și să bea. Atâtă osârdie (devotament) nu a putut să nu atingă inima bietului muritor și să nu-l lumineze asupra credinței aselor timeri, cari i-au arătat atâtă dragoste. Numai decât a cerut să fie botezat.

Sfârșitul unei plimbări călare

În China, la 46 km. de cea mai apropiată biserică creștină, un boier avea obiceiul să facă câte o raită, călare. Odată ajunsese aici la biserică și văzând că preoții au și ei un cal, a chemat pe unul să se plimbe cu el. Pe drum s'au împrietinit și surâd a venit vorba despre legea creștină. Chinezului i-au plăcut atât de mult învățăturile preotului, încât l-a mai luat la plimbare, apoi a primit dela el cărți cu învățături creștinești, pe cari după ce le-a citit, le-a dat mai departe, încât mai mulți s'au împrietinit cu învățătura creștinească. Asta a fost în 1933.

În Februarie 1935 a mers în mijlocul lor un episcop cu un preot catolic și cuvântările lor au fost primite cu atâtă însuflețire, încât oamenii nu mai însăpeau în jurul lor. Iar în Maiu 1936, dintre 800 catchumeni (chismați), 400 s'au botezat în bisericuța, pe care și cu mâna lor au zidit-o înăuntru în anul 1933, împreună cu o sală de ședințe. Astfel s'a întemeiat noua comună bisericească în Hwangso.

Sfințirea bisericii gr. cat. din Vetiș

În ziua de 8 Sept. a. c. credincioșii din parohia Vetiș — au avut fericirea și mângâiere sufletească de a vedea sfințindu-se biserică complet renovată, pietată și împodobită cu un splendid iconostas, executat de renumitul pictor A. W. Zeiler dela Blaj.

Poporul, în frunte cu harnicul lor părinte Gh. Tohătan protopop oa. fiind de față și toate autoritățile civile din loc, au întâmpinat la poarta triumfală pe Rev. Domn Alex. Breban prepozit capitular. Fiind binevențat de părintele local, a răspuns prin cuvinte înăl-

țătoare, mulțumind totodată pentru însuflețita primire ce i-sa făcut.

La acest act solemn — fiind și pelerinaj după obicei — au venit de prin satele învecinate mii de credincioși, dintre cari mulți, precum și femeile din Reuniunea Mariană din loc, s'au împărțit cu Sf. Taine, mișcați fiind de frumoasa predică ținută de Rev. prepozit dela Baia Mare, care a stors lacrimi și a deschis inimile pentru primirea cuvântului dumnezeesc.

Nu se poate trece fără a aminti în acest loc zelul depus pentru ridicarea și împodobirea sf. bisericii, a harnicului părinte local Gh. Tohătan protopop oa., care presum a spus și Rever. Prepozit în vorbirea sa, are marea bucurie și mângâiere sufletească de a vedea al pătrălea sf. lăcaș ridicat spre mai marea mărire a Celui de sus pe care-L rugăm să-i dea și pe mai departe aceasta putere, spre a putea servi lui Dumnezeu și neamului românesc cărui i-a făcut și până acuma atâtă bine.

Poporul întreg s'a ales cu adevărate mângâieri creștinești, și marea bucurie a zilei o vor păstra săpată adânc în inimile lor.

V. L.

Clipe de înălțare sufletească la Popteleac — Someș

Ziua de Duminică 20 Sept. a. c. a fost o zi de bucurie și înălțare sufletească pentru credincioșii parohiei Popteleac-Someș, prilejuită de ședința festivă a celor două organizații religioase culturale: Agru și Reuniunea Sf. Maria reunite.

În această zi s'au putut vedea cele două instituții de cultură: Biserica și Școala la munca de înfrățire în ogrorul Domnului și de călăuzire a masei pe cărările adevăratei culturi care izvorește din lumina evangheliei creștine, având în frunte pe pâr. Gavril Borz și pe d. dir. inv. Ion Defta.

După terminarea sf. liturghii împreună cu numeroase împărțări, credincioșii au fost invitați în localul școlii confesionale pentru ora 3 p. m. la aceasta oră ședința se deschide cu „Împărate Cereșc” cântat de membri societății. Urmează festanie pentru începutul noului an școlar, de față fiind toți copiii de școală alături de părinții lor, în cadrul căreia pâr. G. Borz ține un cuvânt de căld îndemn pentru copilași de școală, de asemenea dir. inv. I. Defta.

După aceasta urmează deschiderea ședinței festive a Agru-lui și a Reuniunii Sf. Maria făcută de Mult On. Gavril Deac seer. tractual, ca delegat protopopesco. D-sa își începe cuvântarea în semnul crucii lui Isus Hristos, apoi continuă cu înflăcărare spunând într'altel: Sufletul omeneș trebuie nutrit și îngrijit asemenea unei grădini, pentru ca să producă roadele alese ale virtuților. Florile cele alese adesea sunt înăbușite de buruienile cele veninoase. Încheie spunând: trebuie să apărăm țara împotriva tuturor umeltirilor cari sapă la temelie neamului.

Intrucât fostul președinte al Agru-lui parohial On. Ion Gherman și-a dat demisia, se face alegerea noului președinte în persoana Dlui Ion Defta dir. inv. prin aclamație. Noul președinte mulțumește pentru încredere și promite că va munci alături de preotul local și membrii devotați pentru ca Agru-l parohial să prospereze. Dă cuvântul Dlui Gh. Mureșanu stud. în teologie care vorbește despre: Comunism și Creștinism. Dl A. C. Pop contabil despre: Muncă și Capital. Dl Pop Gheorghe student despre: Românism și Creștinism. De încheiere pâr. local G. Borz care în cadrul vorbirii face premierea familiilor care

cu prilejul „Zilei copilului” organizată în anul trecut de Comitetul Central al Agru-lui și al Uniunii Mariene al Femeilor Române Unite — au avut cei mai numeroși copii.

Sunt premiate de către Comitetul Central al Agru-lui și al Uniunii Mariene cu trei diplome și două premii a 200 Lei familiile de mai jos: 1. Coroian Maria 12 copii, diplomă și 200 Lei; 2. Petraș Maria 12 copii, diplomă și 200 Lei; 3. Petraș Maria 11 copii, diplomă.

Noul președinte mulțumește Mult On. Gavril Deac pentru cinstea făcută prin prezența D-sale în mijlocul organizațiilor religioase din Popteleac.

Se cântă „Cuvinesc cu adevărat” în cinstea Preacuratei.

Cu adevărat clipe de înălțare și înfrățire sufletească!

Gheorghe Mureșan

Membrii Congresului interparlamentar de comerț, cari au fost la Blaj în 20 Sept. 1936

La serbările jublulare ale „Astre” cari au avut loc la Blaj, a luat parte și o delegație de deputați și senatori din țările Europei. Dăm mai jos lista acestor străluciți reprezentanți ai țărilor străine, la serbările dela Blaj.

1. M. Henri Carton de Tournai, președinte al delegației, senator, ministru de stat, fost ministru al coloniilor și de Interne.

2. Ex. Sa d. Ahmed Maher, președinte al camerei deputaților.

3. Ex. Sa Hassan Nablit el Masri Ben, vicepreședinte al senatului.

4. M. Baret Leon, vicepreședinte al camerei deputaților, fost subsecretar de stat, vicepreședinte al comitetului parlamentar francez de comerț, președintele delegației.

5. M. Andre Honnorat, senator, fost ministru de Instrucție publică.

6. M. Laurent Eynac, senator, fost ministru al comerțului, al aviației și al lucrărilor publice.

7. C. Emile Labarthe, consilier al comerțului exterior.

8. Colonel Baldwin Web M. P.

9. Lt. Colonel Sir Asseton Pownall O. B. M. P., vechiu președinte al comitetului comercial din parlamentul englez.

10. Mr. D. G. Somerville M. P.

11. William Walland M. P.

12. Ex. Sa d. Comte Alberto Martin Franklin, senator.

13. M. Adalbert Goluchowski, senator, ministru polonez.

14. M. Georges Iwanowski, fost senator, vicepreședinte al grupului polonez, cu dna.

15. M. Edouard Kleszczynski, deputat, fost ministru.

16. M. le Dr. Francois Soukup, președintele senatului și Adunării Naționale cehoslovace.

17. M. le Dr. Zdenek Mikiska, secretarul președinției și al camerei deputaților.

18. M. Nazim Peroy, deputat.

19. M. Sirry Day, deputat.

20. M. Stevan Tchiritch, președintele camerei deputaților, președintele grupului iugoslav.

21. M. le Dr. Otton Frangech, senator, fost ministru.

22. Ex. Sa Jose de Araujo Correla, deputat, fost ministru.

Se schimbă mersul trenurilor.

Suntem înștiințați că începând cu ziua de sâmbătă, 3 Oct., ora 12 noaptea, va intra în vigoare mersul de iarnă al trenurilor. În numărul viitor al gazetei vom publica postirea și plecarea trenurilor din gara Blaj.

Știrile Săptămânii

Deschiderea școlilor din Blaj. Din cauza serbărilor jubilee ale „Astrei”, școlile din Blaj și-au deschis porțile numai în ziua de 25 Septembrie. Cursurile s-au început cu ceremonialul obișnuit: Sfințirea apei de către preotul-profesor, stropirea elevilor și a claselor și citirea regulamentului. S'a observat în anul acesta, parcă mai mult decât în alții, o îmbulzeală a elevilor la școlile blăjene. Peste tot locul unde s'a făcut examen de primire au fost mulți respinși, numărul celor cari au cerut să fie primiți fiind cu mult mai mare decât numărul locurilor vacante.

Manevrele de toamnă. În fiecare an, toamna, se fac manevre la armată în altă și altă parte. Aflăm mai nou că în anul acesta manevrele vor avea loc în *Banat*, unde au și început pregătiri cu zor în vederea lor.

Greva comercianților din Blaj. O parte dintre comercianții din Blaj au declarat grevă, închizându-și prăvăliile timp de o oră în ziua de joi 24 Sept. Au făcut acest lucru pentruca Primăria să mute piața de pe locul unde este acum, mai în centrul orașului, unde era mai înainte.

Călăreții români la Viena. Echipele de călăreți români ne-au făcut mare cinste anul acesta în Europa. Mai nou aflăm că echipa României se află la Viena unde locotenentul Popescu a câștigat cupa Vienei și Derbyul la sărituri, după ce un alt ofițer a luat premiul întâi la olimpiada din Berlin. Tot la Viena a fost o întrecere de călăreți pentru Cupa Națiunilor. Cea dintâi a ieșit învingătoare Germania, apoi România și în urmă Italia.

Invățământul în școlile primare se face fără plată. Ministerul Școalelor a trimis scrisoare către toate școlile primare din țară, atrăgându-le atențiunea că sub nici un motiv nu-i permis să ceară plată dela părinții elevilor. Invățământul primar e obligator și gratuit prin lege.

Se împart cărțile de alegător. În vederea alegerilor comunale cari, după lege, trebuie să se facă în curând, a început împărțirea cărților de alegător. Impărțirea o face judecătoria. În fiecare zi, dela judecătoria din Blaj, un domn judecător pleacă în comunele ce se în de Blaj, pentru împărțirea cărților.

Furt la Blaj. În săptămâna din urmă comerciantul român Soră din localitate a fost jefuit de mărfuri în valoare de mai multe zeci de mii. Hoții, cari n'au fost prinși nici până acum, au spart un zid, aproape în stradă, și pe acolo s'au introdus în prăvălie. E de notat că furtul s'a produs în centrul orașului, unde este mai multă circulație și unde se găsesc mai mulți paznici, pe strada Regele Ferdinand, aproape de hotel Univers.

S'au făcut deodată 320 de căsătorii. Duminică, în 28 Sept., pe moșia dlui primministru Tătărescu (la Poiana, în jud. Gorj) s'au cununat deodată, în fața preoților, 320 de perechi. Cel mai bătrân mire e de 95 ani. D. Primministru e nănașul tatarora. O mireasă a născut tocmai în noaptea nunții.

Adunare generală. În ziua de 8 Octombrie, ora 3 d. m., va începe adunarea generală a „Reuniunea de misionari din Eparhia Maramureșului—Baia Mare”. Adunarea se va ține la Satu Mare, în Mănăstirea Părinților Iezuiți, (str. M. Eminescu 3), după un program înainte stabilit. Toți membrii Reuniunii sunt convocați la adunare.

Consacrarea bisericii din Cicărlău—Satu-Mare. Duminică, în 11 Oct. s. c., se va face consacrară bisericii gr. cat. din Cicărlău—Satu-Mare, biserică renovată complet, pictată și provăzută cu iconostas. Consacrarea se va face de către însuși P. Sf. Sa Dr. Alexandru Rusu, Episcopul Maramureșului. Frații credincioși din jur sunt invitați cu drag la acest praznic religios.

Dela București la Atena în patru ore și jumătate. Primim știrea că în curând vor circula între București și Atena aeroplane cari vor face acest drum în patru ore și jumătate. Când te gândești că de Grecia ne desparte o țară și că în patru ore și jumătate de abia faci cu piciorul 20 de km, atunci într'adevăr rămâi nimit de repeziciunea mașinărilor de azi.

„Frățietatea” comunistă. Conducătorii comuniști spun în gura mare că lucrează pentru frățietate. Aceasta o spun muncitorilor, celor de jos cărora le aruncă praf în ochi. Ei în schimb își adună averi uriașe. Astfel, de curând s'a căsătorit la Varșovia (Polonia) dă. Ludmilla Krassin, cu un prinț. Zestrea miresei a fost de două miliarde Lei. Tatăl ei a fost fruntaș comunist care alături de Lenin a făcut revoluție bolșevică. În timp ce el lua averile altora, își înmulțea averea la băncile din strălătatate. Așa lucrează conducătorii bolșevici pentru fericirea „tovarășilor” lor.

Cât grâu s'a recoltat în Europa. La Roma se găsește așa numitul Institut Internațional de agricultură care se ocupă cu mersul agriculturii în întreaga Europa. După socotelile acestui Institut în Europa s'au recoltat anul acesta 408 milioane chintale de grâu ceea ce vine mai puțin cu 20 de milioane decât anul trecut.

A fost îngropat regele țiganilor. Cu pompă mare a fost îngropat într'un oraș din Polonia regele țiganilor numit Petru Vados. Cosciugul a fost din metal, și a fost așezat pe un tric de sticlă tras de patru cai. Au fost de față la înmormântare 30 de mii țigani.

Hoși cari fac pe cinștii. Săptămâna trecută niște hoși au intrat în locuința unui comerciant din Cluj, furând mai multe obiecte de preț. Înainte de plecare, hoșii au scris câteva rânduri pe cari le-au lăsat pe masă. Prin scrisoare anunțau pe păgubaș că dacă li-se va îmbunătăși starea materială, li vor înapoi valoarea lucrurilor furate. (Se vor fi gândit că vor putea fura din altă parte mai mult).

S'a întors din Rusia după 20 de ani. Săptămâna trecută a sosit în țară, la Satu Mare, țăranul Vasile Chindriș de fel din Ieud (Maramureș). El se întoarce din Rusia unde a stat 20 de ani, începând din 1916 de unde a stat făcut prizonier. A sosit în țară când a fost făcut prizonier. A sosit în țară când a fost făcut prizonier. A sosit în țară împreună cu soția sa, o rușoică și trei copii, sdrănturos și nemâncat, semn că de unde venea e sărăcie mare.

Se mută mormântul eroului necunoscut. Se știe că la București, în parcul Carol, în fața muzeului militar, se află mormântul eroului necunoscut, simbol pentru toți

acel cari în timpul marelui război au luptat pentru întregirea neamului. În toamna aceasta, în luna Octombrie, se va inaugura în altă parte a Bucureștilor, *arcul de triumf*. Primim știrea că mormântul eroului necunoscut va fi mutat acum sub Arcul de triumf.

Un apostol necunoscut. În luna Iunie 1936 a murit în China un bătrân, care era cunoscut în întreg ținutul acela pentru evlavlia sa. Scotocindu-se lucrurile rămase după el, s'a găsit un mic notiș, în care erau scrise cu ziua și cu numele, copii botezați de el, copii de păgân, cari ar fi murit nebotezați. Fără știrea misionarilor, bunul bătrân a botezat peste o mie de copii!

A murit în ziua nunții. Duminică în 20 Sept., s'a căsătorit la București inginerul Sorin Mincu cu tânăra Margareta Ștefănescu. După cununile tinerii au plecat cu automobilul să facă o plimbare până la Pitești. Pe drum s'au clocotit cu alt automobil. Tânăra soție a murit în urma rănilor pricinuite, iar soțul a scăpat plin de răni. Se crede că șoferul era cam cheful și mâna prea repede, de aceea s'a întâmplat nenorocirea.

A stat 22 de ani închis într'o casă. La începutul războiului mondial, un țăran francez numit Armand Balat, a dezertat de pe front și s'a ascuns într'o cameră din casa tatălui său, într'o comună din apropierea Parisului. Acolo a stat în continuu de atunci, până în săptămânile trecute când a fost găsit de jandarmii comunei. Dacă reușea să mai stea ascuns trei ani, fapta lui n'ar fi fost pedepsită. Acum a fost dus în fața judecătorilor.

Nu vă jucați cu arma. Băiatul Kart Matei de 17 ani din com. Berghin, (jud. Alba) a plecat la câmp cu căruța împreună cu un consătean de-al său. În căruța era o armă pusă de tatăl băiatului. Jucându-se cu ea, arma s'a descărcat în pieptul celuilalt țăran, care a murit pe loc.

Dela Camera de muncă, Illiala Blaj. „Camera de Muncă din Arad aduce la cunoștință muncitorilor, funcționarilor particulari (angajați comerciali) și meseriașilor patroni cari întrebuințează în ateliere sau întreprinderi cel mult 10 lucrători sau o forță motrică de cel mult 20 HP, că în conformitate cu dispozițiunile art. 22 din Regulamentul electoral al legii Camerelor de muncă listele electorale ale Camerei noastre, cuprinzând pe muncitorii, funcționarii particulari și meseriașii patroni din județele Arad, Hunedoara, Alba, și Târnava Mică, sunt afișate și stau la dispoziția celor interesați dela data de 25 Septembrie până la data de 25 Octombrie 1936, la sediul camerei de muncă din Arad pentru alegătorii din județul Arad, la oficiul județean al camerei noastre din Deva pentru alegătorii din județul Hunedoara, la oficiul județean al camerei noastre din Alba-Iulia pentru alegătorii din județul Alba, și la Oficiul Județean al Camerei noastre Blaj pentru alegătorii din județul Târnava Mică. — Cel contestat va fi anunțat de camera noastră pentru a putea înainta acte și memorii de apărare. — Asupra contestațiilor introduse în termen Camera va decide până la data de 5 Noembrie 1936.

Aviz

Cu data de 30 Septembrie se capătă VIPT BUN în str. Regina Maria No. 32, în casele Dlui Mârza, precum și dus la domiciliu — Tot acolo se află o cameră mobilată de închiriat.

IOAN OSVATH

(471) 2-3

foat bucătarul Seminarului

Cooperativele pentru valorizarea laptelui

În cadrele „Astrei” anul acesta am ținut o conferință, despre valorizarea (prețuirea) laptelui prin cooperativele sătești. Arătăm atunci, că această înjghebare se poate face foarte ușor, constituindu-se toți proprietarii de vaci într-o cooperativă, unde în baza unicului lor capital adus, la care adăugându-se și capitalul dat sub formă de ajutor de stat, se poate realiza cooperativa pentru valorizarea bună a laptelui.

Desigur, că toate acestea se vor putea face numai dacă există în mijlocul lor, un om cu tragere de inimă, unde depunându-și tot interesul va putea face un lucru frumos în satul său.

În această direcție, cu adevărat, „omul sfințește locul” după cum zice proverbul român. Și cei cari dacă vor să sfințească locul satului lor prin ceva necesar, prin cooperative, au putut face, căci trăiesc în mijlocul sateilor. Cine sunt? Îi cunoașteți: preotul și învățătorul.

Învățătorul alături de preot va putea schimba fața satului prin mijlocul cooperativelor, de orice fel ar fi ele.

Și iată, înjghebând o cooperativă pentru valorizarea laptelui vom realiza un beneficiu pe seama membrilor cooperativei, vom realiza timp, muncă, depusă în altă parte, în agricultură, industrie sau ne va da puțința să facem un pas înainte.

Și pentru că să vedem acest lucru, este de ajuns să pomenim comunele din jurul Blajului, cari aduc laptele pentru vânzare în oraș. Venind din fiecare comună numai 20 de oameni cu câte 10 litri de lapte de fiecare și oferindu-l spre vânzare cu 3—4 lei litrul, pierd pentru acest scop, aproape jumătate ziua. Sau, în cel mai bun caz, o parte din ea, întorcându-se acasă cu 30—40 lei, obosit, flămând, înghețat de frig și fără voie de lucru. Nu mai vorbim de femei, căci ele fără de nici un gând rău, pierd, totdeauna, ziua jumătate.

Făcând socoteala timpului pierdut la cei 20 de oameni, vom vedea că pierd 140 ceasuri de lucru, sculându-se numai dela ora 6 și reîntorcându-se acasă la ora 1. Prețuind cele 160 ore numai cu 10 lei ora, avem pe fiecare zi o pierdere de 1600 lei. Într-o săptămână pierderea ajunge la 11.200, iar într-o lună la 44.800 lei. Iată, într-adevăr, că pierderea merge crescând, iar câștigul descreșcând până când ajunge la zero.

Nu mai vorbim, că la an se pierde un capital de lei 537.600 la cei 20 de oameni. Dar, paguba este și mai mare, căci numărul celor ce vin la oraș să-și vândă laptele este și mai mare, în decursul anului întreg.

Oare acest ban pierdut, fără să-și dea seamă mulți de el, n'ar putea să se adune la cooperativa satului, neputând nimeni zice că n'au capitalul necesar pentru constituirea unei astfel de cooperative.

Dar, înființând cooperativa de valorizarea laptelui, avem puțința să extragem și toate produsele laptelui ca: brânza, untul și smântâna, la care se adaugă curățenia și sănătatea produselor vândute prin cooperativă, căci laptele adus la cooperativă va fi constatată dacă este curat sau adăpat cu apă. Avem deci prin mijlocul acestor cooperative siguranța cumpărării unei mărfi bune, pe care o consumăm cu mare plăcere.

Credem că gândurile noastre vor găsi răsunet în sufletele celor ce conduc satele, pentru că nu peste mult să putem avea și noi cooperative pentru valorizarea laptelui, alături de alții.

Informațiuni și îndrumări pentru acest scop oferă Uniunea de Cooperative „Ardealul” din Oluj, în mod gratuit.

Olimpiu I. Barna

ICONOSTASE,

pictura murală, artistică
execută pictorul

ANTONIU W. ZEILER

Atelier fondat în anul 1903 în BLAJ

În toată vremea

să ne îngrijim de mântuirea sufletelor noastre, ceea ce mai ales prin citirea cărților creștinești putem ajunge.

Citiți așadară

„Cărțile Bunului Creștin”, cari apar la Blaj, scrise pe înțelesul tuturor de păr. prof. I. MAIOR

Numerii apăruiți până acuma sunt următorii:

Nr. 1, 2 și 3 s'au epuizat (s'au vândut toți).

No. 4. **Darul lui Dumnezeu**, ne arată cum putem deveni fii și moșteni ai împărăției cerurilor. Cărticica cuprinde 64 pagini și se vinde cu 6 lei.

No. 5. **Adevărata fericire**, ne arată cum putem fi fericiți aici pe pământ, și mai ales în lumea cealaltă. 64 pagini, prețul 6 lei.

No. 6. **Taina Spovedaniei**, ne dă toate îndrumările de lipsă pentru ca să putem face o spovedanie bună și cum se cade, conținând și o oglindă sufletească, din care ne putem cunoaște păcatele. 116 pagini prețul 15 lei.

No. 7. **Tălcuirea apostolilor din Duminecile de peste an**, este o broșură fără de care nu putem înțelege apostolii pe cari îi cetește cantorul. Broșura are 400 pagini și se vinde cu 50 lei.

No. 8. **Legea strămoșească**, ne arată care este legea cu adevărat strămoșească a neamului românesc. Această broșură nu poate lipsi de pe masa nici unui român. Are 116 pagini și se vinde cu 15 lei.

No. 9. **Tălcuirea Evangheliilor din oate sărbătorile de peste an**, nici nu mai trebuie recomandată. Trebuie să o aibă fiecare creștin care cercetează biserica. Cuprinde 212 pagini și se vinde cu 25 lei.

No. 10. **Tălcuirea apostolilor din toate sărbătorilor de peste an**, în care tot creștinul află explicații apostolii, cari sunt mai greu de înțeles. 171 pagini, prețul 20 lei.

„Fetița Orfană”

Feerie muzicală în 2 acte

Text de A. MELIN

Muzica de N. OANCEA

Piesa de teatru pentru tineretul școlar, primită atât de călduros prețutindeni și reprezentată în sute de sate și orașe, poate fi ușor reprezentată ori unde.

Notele muzicale pentru cântările din text, au apărut de curând și se află de vânzare la

Prețul

Librăria Seminarială din Blaj

Cartea cu textul . . . Lei 10

Notele, 8 pagini mari, „ 20

La comanda prin poștă, banii se trimit pe înainte, prin mandat postal, la cari se adaugă 5 Lei pentru porto. Cu ramburs nu se trimite.

„LIDO” sucursala Blaj, Spală, curăță chimic și vopsește.
(470) 1
Str. Regina Maria (vis à vis de Central).

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj